

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
ВШТІП Академія прикладних наук у Познані (Польща)
Університет менеджменту та підприємництва у Валбжиху (Польща)
Університет третього віку у Громадці (Польща)
Університет економіки у Бидгощі (Польща)
Економіко-гуманітарний університет у Варшаві (Польща)
Жешувський університет (Польща)
Поморська Академія в Слупську (Польща)
Познанський університет економіки та бізнесу (Польща)
Гартмут Дюбек Товариство економічного і структурного розвитку з обмеженою
відповідальністю (Німеччина)
Хмельницький національний університет
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЗВО «Подільський державний університет»
Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника
Державний біотехнологічний університет м. Харків
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Калуський політехнічний фаховий коледж

Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції
**«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне
забезпечення»**

Бережани – 2024

УДК 654.071
С 76

*Рекомендовано Вченою радою ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
(Протокол № 3 від 31.10. 2024 року)*

Рецензенти:

*І. Ф. Баланюк, доктор економічних наук, професор
М. В. Диха, доктор економічних наук, професор
А. Д. Чикуркова, доктор економічних наук, професор*

Редакційна колегія:

*к.е.н., доцентка М. С. Пономарьова (голова); д.е.н., професорка Д. І. Шеленко (замісник);
dr. n. sp. Grzegorz Konieczny; dr. n. e. Paulina Kolisnichenko, д.е.н., професорка Л. С. Сас.,
член-кореспондент, д.е.н., професор Шпикуляк О. Г., к.е.н., доцентка Т. О. Гуренко;
к.е.н. М. Р. Куляк, к.т.н., доцентка Р. М. Лещій*

Відповідальна за випуск:

докторка економічних наук, професорка С. М. Судомир

«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення», матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут». Запоріжжя: ФО-П Однорог Т.В., 2024. С. 289.

ISBN 978-617-7823-77-2

Проведення конференції зареєстровано в ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»: Посвідчення № 529 від 27.09.2024 р.

У збірнику вміщено матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції **«Сталий розвиток аграрної сфери: інженерно-економічне забезпечення»** ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут», що відбулася 23 жовтня 2024 року у ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут».

Збірник охоплює основні напрями інженерно-економічних наук.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів закладів вищої освіти.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, галузевої термінології, імен власних та інших відомостей.

@ ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

3. Зінченко В. П. Грибівництво в Україні: сучасний стан і перспективи // Вісник аграрної науки. – 2018. – (9). – С. 32–39.
4. Мельничук Д. О., Кравчук С. Г. Організація процесу вирощування глив: контроль умов // Науковий вісник біоресурсів. – 2021. – (5). – С. 61–67.
5. Пилипенко О. С. Гливи як харчовий продукт: від вирощування до реалізації // Аграрна освіта і наука. – 2022. – (3). – С. 44–50.

**Сергій КОНІВЕЦЬ,
Андрій ЗОЛОТАРЬОВ,**
здобувачі другого (магістерського) рівня
Державний біотехнологічний університет
м. Харків
Україна

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Формування креативного мислення у студентів вищої професійної освіти є одним із ключових завдань сучасної освіти, оскільки креативність є важливою навичкою для ефективної професійної діяльності в умовах динамічного суспільства. Сучасні освітні системи орієнтовані не тільки на передачу знань, але й на розвиток творчих здібностей, здатності вирішувати складні проблеми та приймати нестандартні рішення [5]. На думку [1], креативне мислення є необхідною навичкою для здобувачів вищої освіти, оскільки воно дозволяє адаптуватися до різноманітних умов та швидко реагувати на нові виклики. Важливими складовими розвитку креативного мислення є системний підхід до навчання, впровадження проектної діяльності, використання інтерактивних методів викладання, що дозволяє не лише поглибити знання студентів, але й стимулювати їхню уяву та інноваційний підхід до вирішення завдань [2]. Формування креативного мислення у студентів вищої професійної освіти набуває все більшого значення завдяки впровадженню цифрових технологій. Інтерактивні інструменти, такі як віртуальна та доповнена реальність, онлайн-дошки для співпраці та спеціалізовані застосунки для проектної роботи, створюють умови для розвитку творчого підходу в освіті. Ці технології дозволяють студентам візуалізувати реальні ситуації, експериментувати з альтернативними рішеннями і генерувати нові ідеї, що робить навчальний процес захопливим та ефективним. Одним із важливих підходів до розвитку креативного мислення є проблемно-орієнтоване навчання (Problem-Based Learning, PBL). PBL передбачає роботу над реальними чи змодельованими проблемами, що стимулює критичне мислення та творчий підхід до вирішення завдань. Під час такої діяльності студенти вчать аналізувати проблеми, шукати інноваційні рішення і взаємодіяти в команді, що значно підвищує їхню здатність швидко адаптуватися до змін. Емоційний інтелект є важливою складовою креативного мислення, адже розуміння власних емоцій і почуттів

інших допомагає знаходити нестандартні рішення. Розвиток емоційного інтелекту сприяє кращій взаємодії між студентами, формуванню позитивного навчального середовища та взаємної підтримки, що дозволяє розкривати творчий потенціал кожного. Наставництво і коучинг також грають важливу роль у формуванні креативного мислення. Ментори допомагають студентам розвивати нестандартний підхід до завдань і підтримують їх на шляху реалізації нових ідей. Під час коучингових сесій студенти отримують практичні поради, вчаться формулювати свої думки і аргументувати ідеї, що сприяє їхньому особистісному зростанню та розвитку впевненості у своїх силах. Соціально-емоційне навчання (SEL) також має значний вплив на розвиток креативного мислення. SEL навчає студентів співпрацювати, виявляти емпатію та приймати інноваційні рішення у командній роботі. Заняття SEL включають вправи для розвитку уваги, самоконтролю та вміння висловлювати власну думку, що сприяє творчій самореалізації студентів та розвитку їхньої емоційної компетентності. Глобальна взаємодія та інтеркультурна співпраця відкривають нові можливості для формування креативності. Спільні проекти з іноземними студентами допомагають розширити світогляд, навчають толерантності та взаєморозумінню, дозволяючи краще адаптуватися до культурного різноманіття. Завдяки мультикультурним командам студенти вчаться генерувати креативні ідеї, враховуючи різноманітні підходи до вирішення завдань. Інноваційні педагогічні технології є потужним інструментом у формуванні креативного мислення. Зокрема, інтерактивні методи навчання, такі як мозковий штурм, кейс-метод, рольові ігри, сприяють розвитку навичок критичного аналізу та творчого підходу [7,8]. Дослідник [6] зазначає, що для розвитку креативного мислення у здобувачів вищої професійної освіти важливо створити сприятливе середовище, де студенти можуть висловлювати свої думки та ідеї без страху помилитися. Це сприяє розвитку їхньої впевненості у власних силах та мотивації до навчання. Крім того, важливою складовою розвитку креативності є інтеграція міждисциплінарного підходу, що дозволяє студентам застосовувати знання з різних галузей для вирішення комплексних проблем [4]. Важливо також зазначити, що креативне мислення можна розвивати через самоосвіту та участь у різноманітних тренінгах та семінарах. Постійний професійний розвиток дозволяє студентам не лише отримувати нові знання, але й формувати власний унікальний стиль мислення [3]. Таким чином, формування креативного мислення у здобувачів вищої професійної освіти є важливим аспектом підготовки кваліфікованих фахівців, здатних адаптуватися до сучасних вимог ринку праці.

Список використаної літератури:

1. Іванова Т. Креативне мислення у системі вищої освіти // Педагогіка і освіта. – 2020. – Т. 11, №4. – С. 33–40.
2. Ковальчук В. Розвиток креативного мислення у студентів: інтерактивні методи // Освітній процес. – 2019. – Т. 8, №2. – С. 14–21.
3. Лисенко С. Самоосвіта як інструмент розвитку креативного мислення // Вісник професійної освіти. – 2020. – Т. 5, №3. – С. 26–32.
4. Мельник І. Міждисциплінарний підхід як основа формування креативності //

Інновації в освіті. – 2023. – Т. 9, №6. – С. 45–52.

5. Петренко Н. Роль креативного мислення у сучасній вищій освіті // Наукові записки. – 2021. – Т. 10, №1. – С. 67–73.

6. Савченко Л. Сприятливе середовище для розвитку креативного мислення // Актуальні питання педагогіки. – 2021. – Т. 6, №5. – С. 12–18.

7. Сидоренко Г. Інноваційні технології в навчанні для розвитку креативного мислення // Вісник сучасної освіти. – 2022. – Т. 7, №4. – С. 29–35.

8. Пономарьова М.С. Творча складова в освітньому процесі студентів професійної освіти / М. С. Пономарьова, С. А. Золотарьова // Features of the functioning of the economy in times of crisis : proceedings of the International scientific and practical conference. Eastern European Center for Scientific Research. Research Europe. Cherkasy, January 31, 2024. - 2024

Сергій КОВАЛЕНКО,

здобувач другого (магістерського) рівня спеціальності 015 Професійна освіта
Державний біотехнологічний університет

Олексій ПОНОМАРЬОВ,

здобувач першого (бакалаврського) рівня спеціальності 015 Професійна освіта
Державний біотехнологічний університет
м. Харків, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Дистанційне навчання під час воєнного стану відіграє роль стратегічного інструменту в освітньому процесі, забезпечуючи студентам можливість продовжувати навчання за межами звичайного навчального середовища. Важливим аспектом є його здатність гнучко підлаштовуватися до умов, в яких доступ до традиційної освіти обмежений або небезпечний. Крім цього, дистанційне навчання дозволяє створити індивідуальні навчальні траєкторії, що допомагає студентам підтримувати навчальний прогрес навіть за умови частих переміщень або обмеженого доступу до ресурсів [1-10]. Сучасні цифрові платформи дозволяють не тільки проводити навчання, але й формувати комплексні інтерактивні середовища. Такі платформи, як Microsoft Teams та Moodle, включають додаткові інструменти для автоматизації навчального процесу, як-от електронний журнал для оцінок, інтеграція з базами даних для зберігання результатів тестування, а також можливість проведення онлайн-опитувань і вікторин. Інтерактивні ресурси допомагають не тільки в оцінці знань, але й у залученні студентів до процесу навчання завдяки візуалізації та мультимедіа [2,8-10]. У контексті психологічного комфорту та адаптації студентів до онлайн-навчання слід звернути увагу на роль синхронного та асинхронного навчання. Поєднання синхронних та асинхронних форматів